

Position paper bewonersdelegatie ORS over rapport Van Geel

In november 2020 heeft de interim-voorzitter van de Omgevingsraad Schiphol (ORS), Pieter van Geel, een advies over de toekomst van het overleg en de aansturing rondom Schiphol gepubliceerd (*Schiphol Vernieuwd Verbinden*). Dat leidt tot de volgende constatering en aanbevelingen van de ORS-bewonersdelegatie:

- Betere aansturing van de luchtvaart en Schiphol is nodig
- Belast een nieuwe overlegstructuur niet met verouderde kaders
- Zorg voor transparantie en effectieve participatie
- Vul praktische zaken verder in tijdens de kwartiermakerfase
- Maak vaart gezien de grote problemen met de leefbaarheid

Betere aansturing van de luchtvaart en Schiphol nodig

De overlast door Schiphol is in de afgelopen jaren in strijd met de afspraken aanzienlijk gestegen en de grenzen van wat de omgeving nog aan kan zijn overschreden. Wij onderschrijven dan ook de noodzaak om de aansturing van de luchtvaart en Schiphol te verbeteren.

Belast een nieuwe overlegstructuur niet met verouderde kaders

Wij delen het uitgangspunt van het advies dat een nieuwe overlegstructuur alleen geen oplossing is voor het vastgelopen huidige overleg binnen de ORS. Wel missen wij bij de voorgestelde inhoud een aantal aanbevelingen uit het interim-rapport zoals het nakomen van eerder gemaakte afspraken om het vertrouwen te herstellen en de noodzaak normen vast te stellen die beter aansluiten bij de hinderbeleving van omwonenden. Ook missen wij het luchtvaartbeleid waarvan de uitwerking van de publieke belangen de Schipholregio direct raakt. Tevens loopt het advies achter door uit te gaan van een 'groeiverdienmodel' en van verouderde normen. Wij willen de nieuwe overlegstructuur hiermee niet belasten maar deze juist met voorstellen laten komen voor nieuwe kaders.

Zorg voor transparantie en effectieve participatie

Wij zijn het eens met het - eigenlijk vanzelfsprekende - advies dat de luchtvaart behandeld dient te worden als gewone publieke infrastructuur. Om te voorkomen dat de Interbestuurlijke Programmaraad (IBP), net als de Alderstafel in het verleden, als 'achterkamertjespolitiek' wordt gepercipieerd, zijn duidelijke spelregels nodig voor het betrekken van de Maatschappelijke Raad Schiphol (MRS) op een transparante wijze. Tevens is het van groot belang dat de IBP bij de beleidsvorming niet meer afhankelijk is van de bij de luchtvaartsector aanwezige kennis. Dit om rolvermenging tussen beleid en uitvoering te voorkomen. Daarnaast is het belangrijk om versplintering van het Schipholbeleid tegen te gaan en het nationaal luchtvaartkader ook binnen de IBP te beleggen.

Hoewel een Nationale Klankbordgroep Luchtvaart niet wordt genoemd in het advies van Van Geel zijn wij nadrukkelijk tegenstander van een dergelijk klankbordgroep zoals thans door de minister beoogd. Dit om een aantal redenen waaronder: luchtvaart is in Nederland voor meer dan 90% Schiphol, nationaal beleid en Schipholbeleid zijn in de praktijk niet te scheiden zoals de commissie Cohen ook

onderkent, klankbordgroepen bieden onvoldoende participatiemogelijkheden en te weinig transparantie.

Ons voorstel is dan ook dat alle nota's en besluiten die een relatie hebben met de leefomgeving van Schiphol (waaronder ook ministeriële regelingen en algemene maatregelen van bestuur) worden voorgelegd aan het parlement waarbij eerst de MRS (en indien van toepassing ook andere regionale luchtvaartafels) een advies uitbrengt.

Vroegtijdige betrokkenheid van de MRS bij het ontwikkelen van nieuw beleid en regelingen in de vorm van *joint fact finding* zijn essentieel voor een effectieve participatie en het verkrijgen van maatschappelijk draagvlak voor het beleid. Deze vorm van participatie dient voorafgaand aan de start van de nieuwe structuur geborgd te zijn.

Vul praktische zaken verder in tijdens de kwartiermakerfase

Voor de praktische invulling van de MRS hebben wij nog verschillende aandachtspunten. Dit betreft bijvoorbeeld een eigen budget voor professionele ondersteuning van de bewonersdelegatie (gelijk speelveld met andere maatschappelijke organisaties) en het eenvoudiger maken voor burgers met een reguliere baan om deel te nemen. Uitbreiding van de huidige maatschappelijke organisaties binnen de ORS (gehinderdenbelang, milieubelang en algemeen werkgeversbelang) met organisaties die het algemene werknemersbelang en het reizigersbelang vertegenwoordigen vinden wij een goede aanvulling voor de nieuwe MRS. Verdere uitbreiding achten wij niet raadzaam in verband met de effectiviteit van de MRS. De toevoeging van externe deskundigen achten wij zeer belangrijk. De invulling van dergelijke punten kan uiteraard verder uitgewerkt worden tijdens de kwartiermakerfase.

Maak vaart gezien de grote problemen met de leefbaarheid

Om geen tijd te verliezen bij het oplossen van de alom erkende problemen met de leefomgeving vragen wij om een spoedige aanstelling van een kwartiermaker. De verdere uitwerking van de nieuwe structuur is daarbij wel cruciaal. Dit betreft een complete inhoudelijke agenda voor de IBP om versnippering van het Schipholbeleid te voorkomen, borging van de participatie door de MRS met behoud van het primaat van de politiek, en een zorgvuldige inrichting van de MRS. De kwartiermaker kan rekening houdend met bovenstaande aandachtspunten in overleg met belanghebbenden het advies van Van Geel verder uitwerken.

Matt Poelmans,
Voorzitter ORS-bewonersdelegatie
26 januari 2021
www.bewonersomgevingschiphol.nl
@orsbewoners